

Programación Docente de Música de Cámara

Enseñanzas Superiores de Música Título superior de música (enseñanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA Música de Cámara

ESPECIALIDADE	Interpretación								ITINERARIO	CANTO
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	ORQUESTRA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Patricia Blanco Piñeiro
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Patricia Blanco Piñeiro
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	1,5
ETCS/ CUADRIMESTRE					3	3			Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Mª Teresa Novoa Freitas				maria.teresanovoa@edu.xunta.es				Martes e Xoves (12-12:30/13-13:30)	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Práctica da interpretación musical en grupo e en diferentes formacións. Coñecemento do repertorio de cámara do seu propio ámbito e práctica interpretativa en formacións diversas. Desenvolvemento de hábitos e técnicas de ensaio. Cooperación no establecemento de criterios interpretativos, compenetración en traballo colectivo. Práctica de lectura a primeira vista, flexibilidade de resposta ás indicacións do/a director/a. Concepción e desenvolvemento de proxectos musicais colectivos.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	1, 3, 6, 7, 10, 13
XERAIS	2, 8, 10, 21, 24
ESPECÍFICAS	2, 3, 6, 8, 9, 10

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS
1. Formar parte dunha agrupación instrumental, aprendendo a valorar a música de cámara como un aspecto fundamental da súa formación musical e instrumental	todas
2. Coñecer a problemática dos distintos instrumentos e de cada combinación instrumental nas que interveña o alumno, intentando que sexan o máis variadas posibles, aprendendo a adaptarse ás peculiaridades sonoras de cada grupo, así como sabendo actuar como un membro máis ou como líder, segundo as circunstancias	todas
3. Diferenciar o seu papel como integrante de pequenas formacións ou de formacións maiores, aprendendo a controlar a súa función desde solista a integrante de grandes formacións de cámara	todas
4. Aplicar en todo momento a audición polifónica, imprescindible na interpretación en grupo, escoitando as distintas partes mentres se executa a propia, buscando equilibrio de planos (función de acompañamento, solista ou contrapunto, segundo requírao a obra), así como un fraseo común e apropiado ao estilo das obras.	todas
5. Empregar unha ampla e variada gama sonora, axustando o son en función dos demais instrumentos do conxunto e das necesidades estilísticas e interpretativas de cada obra.	todas

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I A unidade sonora	A) Timbre, vibrato, afinación, respiración, ataques, golpes de arco. B) Articulación, ritmo, agónica e dinámica. C) Fraseo	todas
II A sonoridade de conxunto	Equilibrio de planos, función de cada instrumento en cada momento (acompañamento, solista, contrapunto, etc)	todas
III Lectura a primeira vista	Obras de menor dificultade, respetando e coidando a interpretación de cada un dos detalles da obra	todas
IV Interpretación	Preparación dun programa integrado por unha obra de gran forma ou dúas de pequeno formato	todas
V Audicións	Interpretación (nas audicións públicas organizadas polo departamento) dun programa integrado por un ciclo de cancións, que poderá ser completado con obras soltas se o profesor o require.	todas
Total de sesións por cuadrimestre		19

5. Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE	1.º curso	2.º curso	3.º curso	4.º curso	OBSERVACIÓNS

		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Presenciais	clases, tutorías, audicións					28,5	28,5			Cada cuatrimestre terá ata un máximo de 17 clases de 1,5 horas, 1,5 horas para a tutoría e 1,5 para a audición
Non presenciais	traballo persoal					61,5	61,5			
Total de horas cuatrimestrais						90	90			

6. Avaliación

ORDINARIA

CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Seguimento contínuo	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe	50%	todas
Audición pública	Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e a concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación	50%	todas

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.

ALTERNATIVA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Audición pública	Interpretación en audición pública dun ciclo de cancións, que poderá ser completado con obras soltas si o profesor o require. cun nivel de dificultade técnica mínima correspondente ao curso anterior de Canto no que está matriculado o/a alumno/a	100%	todas

EXTRAORDINARIA

FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Audición pública	Ver avaliación alternativa. Os alumnos que se presentan a avaliación extraordinaria deberán consensuar o programa co profesor da materia; así mesmo deberán xestionar a composición da agrupación	100%	todas

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberánse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

Mata, F.X: La mejor música de cámara, Editorial Daimon
Robertson, Alec: La música de cámara. Editorial Taurus
Salas Merino, Vicente: Historia de la música de cámara y sus combinaciones. Editorial Vision Net
Tranchefort, François-René: Guía de la música de cámara. Alianza Editorial
Vogt, Hans: La música de cámara de J.S. Bach. Editorial Labor

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

Programación Docente de Música de Cámara

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA Música de Cámara

ESPECIALIDADE	Interpretación				ITINERARIO	INSTRUMENTOS ORQUESTAIS, PIANO, GUITARRA				
CARÁCTER	B) Obrigatoria				TIPO DE CLASES	Colectiva				
DEPARTAMENTO	ORQUESTRA				XEFE/A DO DEPARTAMENTO	MArio Peris Salóm				
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	1,5
ETCS/ CUADRIMESTRE	3	3	3	3	3	3	3	3	Observacións	
DOCENTES	Consultar táboa anexa									

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	ITINERARIOS ORQUESTAIS, PIANO, GUITARRA: Práctica da interpretación musical en grupo e en diferentes formacións. Coñecemento do repertorio de cámara do seu propio ámbito e práctica interpretativa en formacións diversas. Desenvolvemento de hábitos e técnicas de ensaio. Cooperación no establecemento de criterios interpretativos, compenetración e traballo colectivo. Práctica de lectura a primeira vista, flexibilidade de resposta ás indicacións do/a director/a. Concepción e desenvolvemento de proxectos musicais colectivos.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	1, 3, 6, 7, 10, 13
XERAIS	2, 7, 8, 10, 21
ESPECÍFICAS	2, 3, 6, 8, 9, 10

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS
1. Formar parte dunha agrupación instrumental, aprendendo a valorar a música de cámara como un aspecto fundamental da súa formación musical e instrumental	todas
2. Coñecer a problemática dos distintos instrumentos e de cada combinación instrumental nas que interveña o alumno, intentando que sexan o máis variadas posibles, aprendendo a adaptarse ás peculiaridades sonoras de cada grupo, así como sabendo actuar como un membro máis ou como líder, segundo as circunstancias	todas
3. Diferenciar o seu papel como integrante de pequenas formacións ou de formacións maiores, aprendendo a controlar a súa función desde solista a integrante de grandes formacións de cámara	todas
4. Aplicar en todo momento a audición polifónica, imprescindible na interpretación en grupo, escoitando as distintas partes mentres se executa a propia, buscando equilibrio de planos (función de acompañamento, solista ou contrapunto, segundo requirao a obra), así como un fraseo común e apropiado ao estilo das obras.	todas
5. Empregar unha ampla e variada gama sonora, axustando o son en función dos demais instrumentos do conxunto e das necesidades estilísticas e interpretativas de cada obra.	todas

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I A unidade sonora	A) Timbre, vibrato, afinación, respiración, ataques, golpes de arco. B) Articulación, ritmo, agónica e dinámica. C) Fraseo	todas
II A sonoridade de conxunto	Equilibrio de planos, función de cada instrumento en cada momento (acompañamento, solista, contrapunto, etc)	todas
III Lectura a primeira vista	Obras de menor dificultade, respetando e coidando a interpretación de cada un dos detalles da obra	todas
IV Interpretación	Preparación dun programa integrado por unha obra de gran forma ou dúas de pequeno formato	todas
V Audicións	Interpretación (nas audicións públicas organizadas polo departamento) dun programa integrado por unha obra de gran forma ou dúas de pequeno formato. No caso de obras de gran dificultade ou duración, o docente poderá solicitar ao departamento a posibilidade de interpretar parte d ela obra en cada cuadrimestre.	todas
Total de sesións por cuadrimestre		19

5. Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		OBSERVACIÓNS
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Presenciais	clases, tutorías, audicións	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	Cada cuadrimestre terá ata un máximo de 17 clases de 1,5 horas, 1,5 horas para a tutoría e 1,5 para a audición
Non presenciais	traballo persoal	61,5	61,5	61,5	61,5	61,5	61,5	61,5	61,5	
Total de horas cuadrimestrais		90	90	90	90	90	90	90	90	

6. Avaliación

ORDINARIA

CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Seguimento contínuo	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe	50%	todas
Audición pública	Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e a concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación	50%	todas

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.

ALTERNATIVA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Audición pública	Interpretación en audición pública dunha obra de gran forma ou dúas de pequeno formato, cun nivel de dificultade técnica mínima correspondente ao curso anterior da especialidade instrumental no que está matriculado o/a alumno/a	100%	todas

EXTRAORDINARIA

FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Audición pública	Ver avaliación alternativa. Os alumnos que se presentan a avaliación extraordinaria deberán consensuar o programa co/a profesor/a da materia; así mesmo deberán xestionar a composición da agrupación, respetando a instrumentación indicada na partitura.	100%	todas

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

Mata, F.X: La mejor música de cámara. Editorial Daimon
Robertson, Alec: La música de cámara. Editorial Taurus
Salas Merino, Vicente: Historia de la música de cámara y sus combinaciones. Editorial Vision Net
Tranchefort, François-René: Guía de la música de cámara. Alianza Editorial
Vogt, Hans: La música de cámara de J.S. Bach. Editorial Labor

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

Programación Docente de Música de Cámara

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA Música de Cámara

ESPECIALIDADE	Interpretación								ITINERARIO	PERCUSIÓN
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	ORQUESTRA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Mario Peris Salóm
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Mario Peris Salóm
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	1,5
ETCS/ CUADRIMESTRE	4	4	4	4	3	3	3	3	Observacións	
DOCENTES	Consultar táboa anexa									

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Práctica da interpretación musical en grupo e en diferentes formacións. Coñecemento do repertorio de cámara do seu propio ámbito e práctica interpretativa en formacións diversas, incluídas as compostas exclusivamente por percusionistas. Desenvolvemento de hábitos e técnicas de ensaio. Cooperación no establecemento de criterios interpretativos, compenetración e traballo colectivo. Práctica de lectura a primeira vista, flexibilidade de resposta ás indicacións do/a director/a. Concepción e desenvolvemento de proxectos musicais colectivos.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	1, 3, 6, 7, 10, 13
XERAIS	2, 7, 8, 10, 21
ESPECÍFICAS	2, 3, 6, 8, 9, 10

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS
1. Formar parte dunha agrupación instrumental, aprendendo a valorar a música de cámara como un aspecto fundamental da súa formación musical e instrumental	todas
2. Coñecer a problemática dos distintos instrumentos e de cada combinación instrumental nas que interveña o alumno, intentando que sexan o máis variadas posibles, aprendendo a adaptarse ás peculiaridades sonoras de cada grupo, así como sabendo actuar como un membro máis ou como líder, segundo as circunstancias	todas
3. Diferenciar o seu papel como integrante de pequenas formacións ou de formacións maiores, aprendendo a controlar a súa función desde solista a integrante de grandes formacións de cámara	todas
4. Aplicar en todo momento a audición polifónica, imprescindible na interpretación en grupo, escoitando as distintas partes mentres se executa a propia, buscando equilibrio de planos (función de acompañamento, solista ou contrapunto, segundo requirao a obra), así como un fraseo común e apropiado ao estilo das obras.	todas
5. Empregar unha ampla e variada gama sonora, axustando o son en función dos demais instrumentos do conxunto e das necesidades estilísticas e interpretativas de cada obra.	todas

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I A unidade sonora	A) Timbre, vibrato, afinación, respiración, ataques, golpes de arco. B) Articulación, ritmo, agónica e dinámica. C) Fraseo	todas
II A sonoridade de conxunto	Equilibrio de planos, función de cada instrumento en cada momento (acompañamento, solista, contrapunto, etc)	todas
III Lectura a primeira vista	Obras de menor dificultade, respetando e coidando a interpretación de cada un dos detalles da obra	todas
IV Interpretación	Preparación dun programa integrado por unha obra de gran forma ou dúas de pequeno formato	todas
V Audicións	Interpretación (nas audicións públicas organizadas polo departamento) dun programa integrado por unha obra de gran forma ou dúas de pequeno formato	todas
Total de sesións por cuadrimestre		19

5. Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		OBSERVACIÓNS
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Presenciais	clases, tutorías, audicións	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	Cada cuadrimestre terá ata un máximo de 17 clases de 1,5 horas, 1,5 horas para a tutoría e 1,5 para a audición
Non presenciais	traballo persoal	61,5	61,5	61,5	61,5	61,5	61,5	61,5	61,5	
Total de horas cuadrimestrais		90	90	90	90	90	90	90	90	

6. Avaliación

ORDINARIA

CONTÍNUA FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Seguimento continuo	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe	50%	todas
Audición pública	Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e a concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación	50%	todas

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.

ALTERNATIVA FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Audición pública	Interpretación en audición pública dunha obra de gran forma ou dúas de pequeno formato, cun nivel de dificultade técnica mínima correspondente ao curso que se realiza.	100%	todas

EXTRAORDINARIA

FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Audición pública	Ver avaliación alternativa. Os alumnos que se presentan a avaliación extraordinaria deberán consensuar o programa co profesor da materia; así mesmo deberán xestionar a composición da agrupación	100%	todas

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberánse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

Mata, F.X: La mejor música de cámara. Editorial Daimon
Robertson, Alec: La música de cámara. Editorial Taurus
Salas Merino, Vicente: Historia de la música de cámara y sus combinaciones. Editorial Vision Net
Tranchefort, François-René: Guía de la música de cámara. Alianza Editorial
Vogt, Hans: La música de cámara de J.S. Bach. Editorial Labor

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

Programación Docente de Coro I-VI

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA Coro I-IV

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN				ITINERARIO	CANTO, GUITARRA, PIANO, PEDAGOXÍA				
CARÁCTER	B) Obrigatoria				TIPO DE CLASES	Colectiva				
DEPARTAMENTO	MÚSICA DE CÁMARA/ORQUESTRA				XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Mario Peris Salóm				
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Mario Peris Salóm
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	1,5
ETCS/ CUADRIMESTRE			1	1	1	1	1	1	Observacións	
DOCENTES	Consultar táboa anexa									

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Interpretación do repertorio coral habitual a <i>capella</i> e con orquestra. Desenvolvemento da educación vocal. Afondamento nas capacidades relacionadas coa lectura a primeira vista, a comprensión e resposta ás indicacións do/a director/a e a integración no conxunto.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T7, T9, T10, T13
XERAIS	X2, X3, X4, X7, X8
ESPECÍFICAS	EI3, EI4, EI7, EI8, EI9, EI10, EP3, EP4, EP5, EP8

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS
1. Coñecer o funcionamento da voz como instrumento.	T7, T13, X2, X4, EI3, EI7, EP3
2. Adquirir un correcto manexo da relaxación de forma que permita coñecer e controlar o propio corpo.	T10, X2, X3, X7,
3. Habilitar os mecanismos necesarios para unha correcta respiración como factor imprescindible para o fraseo, enriquecemento tímbrico e capacidade de resistencia da voz.	T7, T9, T13, X2, X3, X8, EI4,
4. Adquirir coñecementos de técnica vocal como esixencia fundamental para a interpretación.	T10, X2, X4, X7, EI4, EI8, EI9, EP3, EP4, EP8
5. Adquirir nocións de fonética de diferentes linguas.	T7, T10, T13, X2, X3, EI4, EI10,
6. Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista.	T9, X4, X7, X8, EI2, EI4, EI7, EP4
7. Comprender e responder ás indicacións do director.	T13, X2, X8, EI7,
8. Adquirir o hábito de escoita do grupo e integración no conxunto.	T7, T9, X2, X3, X4, EI4, EI10,
9. Desenvolver a capacidade de comunicación na interpretación do repertorio vocal.	T7, X4, X7, EI3, EI4, EP5, EP8
10. Acadar un nivel de autoesixencia e valoración que permita perfeccionar cuestións técnicas e interpretativas.	T9, T10, X3, X8, EI7, EI9, EI10

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
III-VIII 1. Aparato de fonación. 2. Recursos vocais básicos. 3. Entonación e lectura a primeira vista. 4. Aprendizaxe do texto. 5. Montaxe das obras de repertorio.	1.1. Aparato respiratorio. 1.2. Aparato de fonación. 1.3. Aparato resoador. 2.1. Desenvolvemento dos recursos vocais básicos. 2.2. Relaxación. 2.3. Respiración. 2.3.2. Técnicas de educación respiratoria. 2.3.2. Respiración consciente, costo-abdominal, pausa ou contención de aire. 2.4. Producción da voz. 2.4.1. Emisión e apoio. 2.4.2. Exercicios de vocalización, impostación, extensión, homoxeneidade. 2.5. Exercicios de articulación e dicción. 3.1. Entoación e lectura a vista. 3.2. Intervalos melódicos. 3.3. Exercicios a dúas, tres e catro voces. 4.1. Fonética. 4.2. Declamación. 4.3. Declamación con ritmo. 5.1. Articulación e fraseo. 5.2. Dinámicas. 5.3. Macro e microtempo. 5.4. Modificacións rítmicas. 5.5. Combinacións de timbre e intensidade.	17
Total de sesións por cuadrimestre		17

5. Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		OBSERVACIÓNS
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Presenciais	Clases prácticas			17	17	17	17	17	17	
	Audicións			2	2	2	2	2	2	
Non presenciais	Traballo persoal			11	11	11	11	11	11	
Total de horas cuadrimestrais				30	30	30	30	30	30	

6. Avaliación

ORDINARIA

CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Traballo persoal	Valoración diaria da actitude, evolución e traballo desenvolto polo alumno. (Pódese requerir do alumno a interpretación de fragmentos ou da totalidade das obras durante a súa montaxe).	40%	Todas
Audición	Valoración da aportación individual do alumno nas audicións ou concertos (de carácter interno ou público) levados a cabo polo colectivo.	60%	Todas

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.

ALTERNATIVA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Exame	Ver avaliación extraordinaria.		

EXTRAORDINARIA

FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame	1. Realización dun exercicio de entonación a primeira vista. 2. Interpretación en cuarteto* do repertorio traballado durante o cuadrimestre polo colectivo. (Valoraránse as cuestións relacionadas coa afinación, técnica vocal, fonética e musicalidade).	100%	Todas

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprirse as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

Carl Hogset, Técnica vocal. FCNAE
Vaccaj, Método pratico di canto. Ricordi.
B. Auriol, Introducción a los métodos de relajación.
M. Mansion, El estudio del canto. Ricordi.
V. Blasco, Manual de técnica vocal: ejercicios prácticos. Naque editora.
A. Jacobs, La música coral. Taurus.
C. Caballero, Como educar la voz hablada y cantada. Edamex.
C. Kühn, Tratado de la forma musical. SpanPress.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

M Schaffer, Cuando las palabras cantan. Ricordi.
A. Schönberg, El estilo y la idea. Taurus.
W. Kandinsky, De lo espiritual en el arte. Barral-Labor.

Programación Docente de Orquesta I-VIII

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA Orquesta I-VIII

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	ORQUESTRA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	ORQUESTRA/MÚSICA DE CÁMARA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Mario Peris Salóm
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Mario Peris Salóm
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	3
ETCS/ CUADRIMESTRE	3	3	3	3	3	3	3	3	Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Francisco Pérez Rodríguez				franperiguez@gmail.com				Martes 12-12:30	

DOCENTES Consultar táboa anexa

DESCRIPCIÓN DA DISCIPLINA

COÑECEMENTOS/REQUISITOS

Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Práctica nos distintos tipos de agrupacións orquestrais. Afondamento nas capacidades relacionadas coa lectura a primeira vista, a comprensión e resposta ás indicacións do/a director/a, e a integración no conxunto, a través dunha aproximación ao repertorio orquestral.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	7, 9, 10, 13
XERAIS	2, 3, 7, 8
ESPECÍFICAS	3, 4, 5, 7, 8, 9, 10

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS
Valorar a práctica orquestral como un proceso de aprendizaxe imprescindible para a formación íntegra do intérprete.	todas
Coñecer e manexar correctamente as indicacións máis comúns de dinámica, agónica, fraseo, articulación, etc.	todas
Adquirir a destreza instrumental necesaria para facer fronte ás esixencias do repertorio traballado	todas
Desenvolver a lectura a primeira vista de fragmentos orquestrais co fin de permitir a montaxe fluída das obras de dificultade acorde ao curso	todas
Adquirir un hábito de estudo individual previo á clase que permita un aproveitamento efectivo do tempo lectivo	todas
Empregar o oído interno como base da afinación, da audición harmónica e da interpretación musical en xeral	todas

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I A técnica instrumental ao servizo da música	Afinación, empaste, precisión rítmica, control do pulso, relaxación, articulación, fraseo, dinámica, agónica, repentización, as anacrusas.	todas
II O estudo da música como formación profesional	Reacción e comprensión ante os diferentes xestos do/a director/a. Análise e interpretación de obras do repertorio orquestral de diferentes épocas e estilos. O concepto de estilo e a súa aplicación á interpretación. A autocrítica como medio indispensable para a superación. O son individual e o son orquestral.	todas
III O traballo por seccións	Quecemento e afinación. Práctica da lectura a primeira vista. A anacrusa como movemento básico da práctica orquestral. Desenvolvemento da igualdade nos ataques e nos golpes de arco. Experimentación das posibilidades sonoras do instrumento. Práctica de acordes e intervalos consoantes e disonantes con diferentes graos de dificultade para afianzar a afinación. Adestramento do oído harmónico e da audición interna como elemento de control da afinación, da calidade sonora e da cor do conxunto. Práctica da memoria como elemento rector da interpretación. Coordinación de todos os conceptos anteriores para aplicarlos á obra musical. Os ensaios parciais.	todas
IV O traballo en equipo	Traballo gradual do repertorio instrumental. Elección e crítica de versións. Traballo da tímbrica e o empaste. Emprego de distintos recursos técnicos para conseguir distintos efectos no mesmo fragmento. Desenvolvemento da capacidade auditiva para permitir o autocontrol permanente da afinación dentro do conxunto. A afinación dos diferentes tipos de acorde, a súa natureza e estrutura. Os planos sonoros e o seu adecuado equilibrio. Lectura de obras paralelamente ao traballo do repertorio a interpretar. Os xestos básicos de dirección. Actuacións públicas no	todas

		Conservatorio Superior de Música de Vigo e en outras salas de concerto.	
V	Os hábitos de conducta propios da actividade orquestral	A puntualidade. O respecto ao traballo en equipo, aos compañeiros e a o/a director/a. O silencio como marco imprescindible para o traballo orquestral. Regras xerais e protocolo de escena. O coidado do material. A curiosidade por adquirir a maior información posible. A actitude positiva, autocrítica e activa nos ensaios e concertos. Adquisición progresiva de seguridade persoal no exercicio da práctica orquestral e na adaptación ao empaste e cor do grupo.	todas
Total de sesións por cuadrimestre			19

5. Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		OBSERVACIÓNS
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Presenciais	Actividades introductorias, audicións individuais/seccionais, ensaios, concertos	49	49	49	49	49	49	49	49	Cada cuadrimestre terá ata un máximo de 15 clases de 3 horas (act. introductorias, audicións individuais/seccionais, ensaios) e ata 4 concertos de 1 hora
Non presenciais	traballo persoal	56	56	56	56	56	56	56	56	
Total de horas cuadrimestrais		105	105	105	105	105	105	105	105	

6. Avaliación

ORDINARIA

CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Ficha de seguemento e de faltas	Rexistro nunha ficha da efectividade do plan de estudo do/a alumno/a, do progreso e dos problemas que xurdan. Observación diaria da actitude, traballo e evolución do/a alumno/a. Rexistro das faltas de asistencia e de puntualidade ás sesións.	25	todas
Audición pública	Valoración do resultado colectivo das audicións e concertos públicos realizados durante o cuadrimestre. Valoración da actitude, esforzo e aportación individual de cada alumno/a.	75	todas

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.

ALTERNATIVA

FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Ver avaliación extraordinaria	ver avaliación extraordinaria		

EXTRAORDINARIA

FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Audición pública.	Interpretación individualmente ou seccionalmente dos fragmentos orquestrais propostos para o curso.	70	todas
Lectura a primeira vista	Lectura a primeira vista de fragmentos orquestrais dun nivel adecuado.	10	Todas
Traballo escrito	Entrega dun traballo escrito que versará sobre algunhas das obras propostas no curso, autor, análise formal, harmónico e estilístico. O tema concreto deberá ser consensuado co/a director/a da Orquestra Sinfónica ou, no seu caso, da Orquestra de Ventos.	20	todas

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprirse as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS ORQUESTRA SINFÓNICA E ORQUESTRA DE VENTOS

*Para ORQ de cordas:
Adagio op.11 de S.Barber

Serenata "Eine kleine nachtmusik" en Sol M K.V. 525 de W. A. Mozart

Canon e Giga de J. Pachelbel;

Chacona de H. Purcell

Serenata en Mi m de E. Elgar

Impresión nocturna de A. Gaos

*Para sección de ventos

Serenata nº12 en Do M K.V. (384a) de W. A. Mozart

Pequena sinfonía de C. Gounod

Partita octeto en Mi M de J. N. Hummel

Octeto en Mi M de L. Van Beethoven

Serenata op.7 de R. Strauss

Marcha (1826) para sopros de Weber

Obras para sopros José Valcárcel de J. Comesaña

Fanfare for the Common Man de Aaron Copland

*Oberturas

Efigenia en Aulis de C.W. Gluck

Obertura en Re M de G.P. Telemann

La gruta del fingal de F. Mendelssohn

Los esclavos felices de J.C. Arriaga

Egmont en Fa m op.84 L. Van Beethoven

Rosamunda op.26 D.797 de F. Shubert

La gazza ladra en Mi m de G. Rossini

*Obras con solistas

Rondó en La M, D.438 para violino e cordas de F. Schubert

Concerto en La M para cello e cordas de G. Tartini

Concerto de Aranjuez para guitarra e ORQ de J. Rodrigo

Concerto en Re M para trompeta e cordas de G.P. Telemann

Concerto nº1 en Sol M KV 313 para flauta e ORQ de W.A. Mozart

Concerto para piano e ORQ en Re m K466 de W. A. Mozart

Fantasia para violino e ORQ op.24 de A. Gaos

Concerto para violino e ORQ op. 61 en Re M, de Beethoven

*Sinfonías

Sinfonía nº103 en Mi bM "El redoble de timbales" de J. Haydn

Sinfonía nº104 en Re M "Londres" de J. Haydn

Sinfonía nº2 en Re M op.36 de L. van Beethoven

Sinfonía nº8 en Si m "Incompleta" D. 759 de F. Schubert

Sinfonía nº1 en Si b "Primavera" op.38 de R. Schumann

Sinfonía nº 8 en Sol M op.88 de A. Dvorak

Sinfonía nº 6 en Si menor op.74 " Patética" de Tchaikovsky

*Obra con solistas e coro

Gloria de Francis Poulenc

Nänie para Coro y ORQ OP.82 de J. Brahms

*Obras de diferentes estilos musicais

A arlesíá suites 1 e 2 de Bizet

Nas estepas de Asia central de Bordin

Peer gynt suite nº1 op.46 de E. Grieg

El moldava de B. Smetana

Vals fantasía en Si m de M. Glinka

Idilio de sigfrido de R. Wagner

Bolero de Ravel

Norfolk Rhapsody nº1 en mi menor de Vaughan Williams

*Ópera

"Lo speciale" de J. Haydn

El Barbero de Sevilla de G. Rossini

ORQUESTRA DE VENTOS:

OBERTURAS

- A Festive Overture de A. Reed
- Overtura 2000 de H. van Lijnschooten
- Synphonis Overture de J. Barnes

SUITE

- El Camino Real de A. Reed
- Jazz Suite de M. Scheneider
- La Quintessenza de J. de Meij
- First Suite in Eb de G. Holst
- Suite for Band de Hidas Frygyes

RAPSODIAS

- Firestorm de S. Bulla
- Andaina de D. Álvarez

SINFONÍAS

- Don Quixote de R. Smith
- The Year of the Dragon de P. Sparke

CON SOLISTAS

- Doble Concierto para Fagot e Óboe de Hidas Frygyes
- Concierto N°2 de O. Navarro
- Euterpe para Flauta de F. Ferrán

OTRAS REFERENCIAS

- Pinocchio de A. Poelman
- Rivieren Cyclus de A Malando
- Muralles de J. Gonzálo Gómez Deval
- Portraits of Spain de T. Aparicio Barberá